EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJA

ar komentāriem, kas ir būtiska sastāvdaļa lēmumam par apstiprinājumu Komisijai par 2003. finanšu gada sestā, septītā, astotā un devītā Eiropas Attīstības fonda budžeta izpildi

EIROPAS PARLAMENTS,

— ņemot vērā ziņojumu par paveiktā darba kontroli attiecībā uz 2002. gada budžeta izpildi (KOM(2004) 0648 – C6-0126/2004),

— ņemot vērā sestā, septītā, astotā un devītā Eiropas Attīstības fonda bilances un pārskatus par 2003. gadu (KOM(2004) 0667 – C6-0165/2004),

— ņemot vērā Revīzijas palātas gada pārskatu par sestā, septītā, astotā un devītā Eiropas Attīstības fondu darbībām 2003. finanšu gadā kopā ar iestāžu atbildēm ([1]),

— ņemot vērā Revīzijas palātas ticamības deklarāciju par Eiropas Attīstības fondiem ([2]),

— ņemot vērā 2001. gada 1. marta rezolūciju par Komisijas ziņojumu Padomei un Eiropas Parlamentam par Eiropas Kopienas attīstības politiku ([3]),

— ņemot vērā Parlamenta 2004. gada 22. aprīļa rezolūciju par Komisijas paziņojumu Padomei un Eiropas Parlamentam par kopīgas nākotnes veidošanu; paplašinātās Eiropas Savienības politikas uzdevumi un budžeta līdzekļus laika periodā no 2007. līdz 2013. gadam ([4]),

— ņemot vērā Eiropas palīdzības sadarbības biroja darbības 2003. gada pārskatu,

— ņemot vērā Komisijas 2004. gada pārskatu Padomei un Eiropas Parlamentam par Eiropas Savienības attīstības politiku un ārējo palīdzību (KOM(2004) 0536),

— ņemot vērā Padomes 2005. gada 8. marta ieteikumus (6865/2005 – C6-0078/2005, 6866/2005 – C6-0079/2005, 6867/2005 – C6-0080/2005, 6868/2005 – C6-0081/2005),

— ņemot vērā 1995. gada 20. decembra Iekšējā nolīguma starp dalībvalstu valdību pārstāvjiem 33. pantu, Padomes sēdi par Kopienas palīdzības finansēšanu un administrēšanu saskaņā ar ceturtās ĀKK un EK konvencijas otro finanšu protokolu ([5]),

— ņemot vērā 2000. gada 18. septembra Iekšējā nolīguma starp dalībvalstu valdību pārstāvjiem 32. pantu, Padomes sanāksmi par Kopienas palīdzības finansēšanu un administrēšanu saskaņā ar finanšu protokolu partnerattiecību nolīgumam starp Āfrikas, Karību un Klusā okeāna valstīm un Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, kas parakstīts 2000. gada 23. jūnijā Kotonū (Beninā), un finanšu palīdzības sadalījumu tām aizjūras valstīm un teritorijām, uz kurām attiecas EK līguma ceturtā daļa ([6]),

— ņemot vērā 1998. gada 16. jūnija Finanšu regulas 74. pantu, ko piemēro finanšu kooperācijas attīstībai saskaņā ar ceturto ĀKK un EK konvenciju ([7]),

— ņemot vērā 2003. gada 27. marta Finanšu regulas 119. un 120. pantu, ko piemēro devītajam Eiropas Attīstības fondam ([8]),

---

([1]) OV C 293, 30.11.2004., 315. lpp.
([2]) OV C 293, 30.11.2004., 327. lpp.
([3]) OV C 277, 1.10.2001., 130. lpp.
([4]) Pieņemtie teksti P5-TA(2004) 0367.
([5]) OV L 156, 29.5.1998., 108. lpp.
([6]) OV L 317, 15.12.2000., 355. lpp.
([7]) OV L 191, 7.7.1998., 53. lpp.
([8]) OV L 83, 1.4.2003., 1. lpp.

— ņemot vērā Reglamenta 70. pantu, 71. panta trešo ievilkumu un V pielikumu,

— ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas ziņojumu un Attīstības komitejas atzinumu (A6-0069/2005),

A. tā kā 2003. gada 27. marta Finanšu Regulas 119. pants pieprasa, lai Komisija sper attiecīgos soļus saistībā ar novērojumiem par budžeta izpildes lēmumiem un pēc Parlamenta pieprasījuma ziņo par paveiktajiem pasākumiem sakarā ar šiem novērojumiem un komentāriem,

B. tā kā EK ārējās palīdzības pārvaldības reforma sāka darbību 2000. gada maijā ([1]), un EK attīstības politikas reforma sākās 2000. gada novembrī ([2]),

C. tā kā Partnerattiecību nolīgums starp Āfrikas, Karību un Klusā okeāna valstīm no vienas puses, un Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm no otras puses, kas parakstīts 2000. gada 23. jūnijā Kotonū (Beninā) ([3]), stājās spēkā 2003. gada 1. aprīlī,

1. uzskata, ka attīstības politika ir Eiropas Savienības ārējās darbības būtiska sastāvdaļa, kuras mērķis ir nabadzības izskaušana, pastiprinot ar sociālo jomu, izglītību un veselību saistītās infrastruktūras, veicinot nabadzīgo iedzīvotāju grupu saimniecisko darbību, kā arī sniedzot atbalstu nabadzības skartajām valstīm, lai tās varētu attīstīt izaugsmi un vietējo potenciālu; uzsver, ka Tūkstošgades attīstības mērķu (*MDGs*) sasniegšana būtu nozīmīgs solis šī uzdevuma izpildē; uzskata, ka EAF ir svarīgs instruments šīs politikas īstenošanai ĀKK valstīs un ka jāpalielina to efektivitāte, lielāku uzmanību pievēršot nabadzības izskaušanas pasākumiem un ātrākai to ieviešanai, vienlaikus nodrošinot lielāku pārskatāmību, augstāku atbildības līmeni un atbilstību pareizas finanšu vadības principiem;

2. atzīst par pamatotiem Komisijas centienus koncentrēt ar attīstību saistītos pasākumus uz Tūkstošgades attīstības mērķu īstenošanu, tostarp 10 galveno rādītāju noteikšanu; izsaka gandarījumu par šo galveno rādītāju izmantošanu Eiropas Attīstības fondu termiņa vidusposma pārskatos, novērtējot sasniegto nabadzības izskaušanā, aicina Komisiju pastiprināt centienus šajā virzienā un iesaka 35 % no izdevumiem, kas Eiropas Savienībā paredzēti sadarbībai attīstības jomā, veltīt Tūkstošgades attīstības mērķu sasniegšanai;

3. izprot problēmas, kas saistītas ar Kopienas Tūkstošgades attīstības mērķu īstenošanas pasākumu palīdzības ietekmes novērtēšanu, ja pasākumā ir iesaistīti vairāki finansētāji; izsaka nožēlu par to, ka Komisija nav papūlējusies izstrādāt atbilstīgu mehānismu šādas ietekmes novērtēšanai un tādēļ, izdarot novērtējumu, aprobežojas tikai ar to, ka nosaka jaunattīstības valstu panākumus Tūkstošgades attīstības mērķu īstenošanā; izsaka nožēlu arī par to, ka Komisijas atbildes uz Attīstības komitejas anketas jautājumiem par Tūkstošgades attīstības mērķu īstenošanu saistībā ar Komisijas attīstības pasākumiem ir īpaši nenoteiktas;

4. atzinīgi vērtē Komisijas panāktos uzlabojumus pārskatu sagatavošanas sistēmā un atzīst, ka 2004. gada pārskata par Eiropas Kopienas attīstības politiku un ārējo palīdzību kvalitāte ir uzlabojusies (KOM(2004) 0536 un SEK(2004) 1027);

5. pieņem lēmumu ieviest gadskārtējas plenārsēdes debates par Komisijas gada pārskatu par EK attīstības politiku un ārējo palīdzību;

6. atzinīgi vērtē to, ka 2003. gadā no ĀKK valstu finansēšanai atvēlētās kopējās summas EUR 4 079 miljoniem (EAF un ES vispārējais budžets) 33 % (EUR 1 346 miljoni) bija paredzēti sociālajai infrastruktūrai un pakalpojumiem; izsaka nožēlu par to, ka tikai EUR 62 miljonus (1,5 %) piešķīra pamatizglītībai un EUR 212 miljonus (5,2 %) – primārajai veselības aprūpei; mudina Komisiju palielināt šīm nozarēm paredzētos finanšu līdzekļus un aicina 20 % no Eiropas Savienības izdevumiem, kas paredzēti sadarbībai attīstības jomā, piešķirt pamatizglītībai un veselībai jaunattīstības valstīs;

([1]) Komisijas 2000. gada 16. maijā pieņemtais paziņojums Komisijai par ārējās palīdzības vadības reformu.
([2]) Vispārējo jautājumu padomes (Attīstība) 2000. gada 10. novembrī pieņemtais Padomes un Komisijas paziņojums par Eiropas Kopienas attīstības politiku.
([3]) OV L 317, 15.12.2000., 3. lpp.

Pārskati

7. atzīmē, ka bilances un pārskati tika nosūtīti ar nokavēšanos; atzīmē, ka EAF pārskatu modernizācijas pabeigšana ir paredzēta noteiktā termiņā; gaida Komisijas grāmatveža ziņojumu par Komisijas pārskatiem, tostarp arī EAF pārskatiem līdz 2005. gada 1. janvārim; lūdz informēt par jauno integrēto IT sistēmu (*ABAC-FED*) modernizācijas gaitu;

8. atzīmē, ka, kaut arī Eiropas Investīciju bankas (turpmāk – EIB) pārvaldītos EAF fondus kā izlietojuma procedūras daļu nekontrolēja Revīzijas palāta vai Parlaments, tie ir konsolidēti ar EAF pārskatiem; uzskata, ka jāuzlabo to pārredzamība, ja informācija par šiem fondiem tiek sniegta izlietojuma iestādei, kas ir atbildīga par EAF pārskatu parakstīšanu;

Ticamības deklarācija

9. atzīmē, ka, izņemot šādas problēmas ([1]), Revīzijas palāta uzskata, ka pārskati patiesi atspoguļo sestā, septītā, astotā un devītā EAF ieņēmumus un izdevumus:

   a) EAF maksājamā summa (EUR 27,5 miljoni) nav iekļauta 2003. gada 31. janvāra bilancē,

   b) avanss (EUR 400 miljoni),

   c) *Stabex* fondi,

   d) uz EIB pārvestie un neizmantotie fondi (EUR 209 miljoni);

10. atzīmē Tiesas viedokli, ka Eiropas palīdzības sadarbības biroja ģenerāldirektoram vajadzēja izteikt iebildumu darbības gada ziņojumā un paziņojumu attiecībā uz vēl konstatējamiem parādiem un *Stabex* fondu pareizu izmantošanu, jo viņam slēdziena sastādīšanas laikā nebija pietiekamas informācijas;

11. atzīmē, ka attiecībā uz notikušajām transakcijām Revīzijas palāta uzskata, ka pārskatos reģistrētie finanšu gada ienākumi, *EAF* sadalījumi un maksājumi, kopumā ņemot, ir likumīgi un regulāri; atzīmē, ka Revīzijas palāta ir izveidojusi viedokli, kas pamatojas uz uzraudzības sistēmas un kontroles analīzi, daudzu transakciju auditu un gada pārskata analīzi un Eiropas palīdzības sadarbības biroja ģenerāldirektora deklarāciju;

12. mudina Komisiju veltīt uzmanību Revīzijas palātas atzīmētajiem trūkumiem uzraudzības sistēmu un kontroles darbā:

   a) iekšējās kontroles standartu realizācija ir ierobežota, jo to ieviešana delegācijās ir saistīta ar regresa procesu, kuru nevarēja veikt līdz 2004. gada beigām,

   b) lai palielinātu uzraudzības sistēmu un kontroles efektivitāti, pilnīgāk jāturpina un jārealizē rīcības plāni, īpaši delegāciju līmenī,

   c) kaut arī uzraudzības sistēmas un kontrole, kas aptver kontraktus un maksājumus, vispārīgos vilcienos ir izveidota apmierinoši, tomēr to nepieciešams uzlabot;

Finanšu vadības ziņojums

13. atzīmē, ka Finanšu pārvaldības ziņojums tika iesniegts ar novēlošanos; uzslavu pelna Finanšu pārvaldības ziņojumā iekļautās informācijas kvantitāte un kvalitāte, ieskaitot īpašu Parlamenta pieprasījumu tā 2002. gada izlietojuma ieteikumā; prasa Komisijai tālāk uzlabot šo ziņojumu nākotnē, īpaši attiecībā uz iespēju salīdzināt projektos ieguldītās summas, budžeta atbalstu un neparedzētu palīdzību devītajam EAF, salīdzinot ar iepriekšējiem EAF un ļaut pārskatīt EAF administrācijas izmaksas;

([1]) Revīzijas palātas gada pārskats par 2003. finanšu gadu, 387. lpp.

Atbildība

14. atzīmē, ka, kamēr par EAF politiku ir atbildīgs Attīstības un humānās palīdzības komisārs, Ārlietu un Eiropas kaimiņvalstu politikas komisārs ir atbildīgs par visiem vispārējās politikas un pārvaldības jautājumiem attiecībā uz EAF veikto Eiropas palīdzības darbību; atzīmē, ka Attīstības un humānās palīdzības komisārs ir pilnvarots pieņemt lēmumus attiecībā uz EAF un speciālām budžeta nozarēm, par ko viņš ir atbildīgs; paliek pie pārliecības, ka šīs "pilnvaras" ļaus Attīstības un humānās palīdzības komisāram uzņemties pilnu atbildību par EAF finansēto programmu īstenošanu un attīstības politiku Eiropas palīdzības zonā, kad Eiropas palīdzība ziņos Ārlietu un Eiropas kaimiņvalstu politikas komisāram; ir nobažījies, ka skaidrības trūkums par atbildību var radīt neskaidrības EAF uzskaitē;

izpilde un nenokārtotās saistības (*RAL*)

15. izsaka gandarījumu par 2003. gadā reģistrēto budžeta izpildes pieaugumu; tomēr atzīmē, ka ar devītā EAF ieviešanu un strauju jaunu fondu apgūšanu pieaug neapgūto resursu (nenokārtotās saistības vai *RAL*) līmenis par EUR 1 miljardu (2002. gada beigās tas bija EUR 8 385 miljardi, 2003. gada beigās – EUR 9 410 miljardi); atzīst, ka šis līmenis ir nepieņemami augsts un Komisijai steidzīgi nepieciešams paātrināt EAF palīdzības izmaksu;

16. norāda, ka tikai ar izpildes paātrināšana nevar secināt, vai EAF darbība ir uzlabojusies – jādomā, kā labāk sasniegt mērķus; atzīmē finanšu vadības pārskatā iekļauto sasniegumu salīdzinājumu ar mērķiem, bet prasa Komisijai pielikt vairāk pūļu, nosakot kvantitatīvi novērtējamus mērķus, kā noteikts Finanšu regulā;

17. norāda, ka daudzas dalībvalstis 2003. gadā nav pilnībā veikušas savas iemaksas, kas kopā ar maksājumiem Globālajam veselības fondam noveda pie iztrūkuma Komisijas fondos un maksājumu atlikšanas; aicina dalībvalstis pildīt savus tiesiskās saistības attiecībā uz EAF iemaksām;

Budžeta atbalsts

18. norāda uz arvien pieaugošo budžeta atbalsta nozīmi, jo 2003. gadā 19 ĀKK valstīm izmaksāja EUR 390 miljonus; atzīst, ka budžeta atbalsts var dot lielu ieguldījumu nabadzības samazināšanas mērķu sasniegšanā un saņēmējvalstu publisko finanšu pārvaldes uzlabošanā, jo īpaši pastiprinot šo valstu izpratni par "īpašumtiesībām"; uzsver, cik nozīmīga ir "mainīgu kvotu pieeja"; mudina Komisiju uzlabot ekonomisko reformu kontroles instrumentus un valsts finanšu vadības kvalitāti, kā noteikumus atbilstībai saņemt budžeta atbalstu;

19. ja budžeta atbalsta fondu līdzekļus saņem ĀKK valsts, tad, saprotams, tie tiek izlietoti un kontrolēti saskaņā ar nacionālām, bet ne EAF procedūrām; apzinās, ka nepieciešams izmainīt Komisijas izpildes kontroles procedūras no tradicionālas kontroles un transakciju pārbaudes uz valsts finanšu pārvaldes novērtējumu, pamatotu uz uzraudzības informācijas un izpildes indikatoriem;

20. tomēr atzīmē, ka Tiesa novēro gadījumus, kad budžeta atbalsta fondu izmantošanas kritēriji galvenokārt sastāv no makroekonomiskiem rādītājiem, kuri sniedz tikai daļu no informācijas par valsts finanšu pārvaldi; atsauc 2002. gada izlietojuma ziņojumā izteikto lūgumu par tādu novērtējumu, kurā visi trīs Kotonū nolīguma 61. panta 2. punktā [1] izklāstītie nosacījumi tiktu izpildīti; piekrīt Tiesai, ka novērtējumiem jāpiešķir oficiāls statuss attiecībā uz katru kritēriju;

---

[1] Tieša budžeta palīdzība makroekonomikas vai nozares reformu atbalstam tiks piešķirta, ja:
a) publiskā sektora izdevumi ir pietiekami pārredzami, ticami un ir iedarbīgi,
b) valstī pastāv precīzi definētas makroekonomiskās vai nozaru politikas jomas, kurām piekrīt šīs valsts galvenie donori, un
c) publiskie iepirkumi ir atklāti un pārskatāmi.

21. atzīmē, ka citi donori arī palielina budžeta atbalstu, un ka Komisija sadarbojas ar šiem donoriem, īpaši ar Pasaules banku, attīstot valsts finanšu pārvaldes novērtēšanas indikatorus; atzīmē Komisijas sniegto informāciju, atsaucoties uz lūgumu sniegt datus par 2002. gada budžeta izlietojumu ziņojumam par lietu stāvokli Valsts izdevumu un finansiālās atbildības programmā saistībā ar valsts finanšu pārvaldes izpildes indikatoru sagatavošanu; atzīmē Komisijas apgalvojumu, ka pagaidu vienošanās tika panākta 2004. gada sākumā, ka izstrādāto līdzekļu izmēģināšana tika plānota 2004. gada beigās, un ka lēmums par analītiskā ietvara noformēšanu jāpieņem līdz 2005. gada jūnijam; prasa līdz 2005. gada 1. septembrim aktualizēt programmas darbu;

Augstākās revīzijas struktūrvienības

22. atsauc to nozīmi, ko pievienojis Parlaments, Padome un Revīzijas palāta, iesaistot ACP valstu Augstākās revīzijas institūcijas (turpmāk – ARI) EAF kontrolē ([1]);

23. atzīmē informāciju, ko sniedz Komisija savā finanšu vadības pārskatā par fondu izlietošanu ARI projektos 2003. finanšu gadā, kā pieprasa Parlaments savā 2002. gada izdevumu ziņojumā;

24. atzīmē, ka Komisija izskata dažādus paņēmienus, lai atbalstītu un veicinātu ARI nozīmi ACP valstīs; prasa novērtēt dažādas iztirzātās izvēles, lai savlaicīgi izskatītu nākošo izdevumu izpildi;

Budžeta izstrāde

25. uzskata, ka EAF budžeta izstrāde novērsīs daudz komplikāciju un grūtību Eiropas attīstības fondu sekmīgā apguvē, palīdzēs paātrināt apmaksas operācijas; likvidēs pašreizējo demogrāfisko deficītu; uzskata, ka šim jautājumam jāpievēršas, apspriežot jauno finanšu perspektīvu;

Palīdzības un atbalsta pārvaldes nodošana

26. atbalsta, ka Komisija resursu un lēmumu pieņemšanas tiesības nodod Komisijas delegācijām; sagaida, ka šī jaunā organizatoriskā struktūra ļaus panākt augstāku saistību un maksājumu līmeni, nekā to, ko sasniedza Komisija 2003. gadā;

27. tomēr saprot, ka līdz ar ieguvumiem jaunā struktūra ietver riskus; uzskata par nepieciešamu izmantot Komisijas štatu instrukciju "Ārējās palīdzības risku novērtēšana";

28. atzīmē Komisijas ziņojumu par saistību nodošanas procesa novērtējumu ([2]); saprot, ka dekoncentrācijas mēģinājums ir gandrīz pabeigts; gaida apstiprinājumu, ka resursu un lēmumu pieņemšanas tiesību nodošanai delegācijām sekos attiecīgu kontroles mehānismu ieviešana; nosaka termiņu ziņojumam par nākošo izdevumu izpildes novērtēšanas lietu stāvokli saistību nodošanas procesā, aprakstot sagaidāmos ieguvumus kopā ar kvantitatīvi novērtējamiem rādītājiem un norādot jau sasniegtos ieguvumus, kā arī detalizējot vietējās kontroles struktūras, ieskaitot iekšējo kontroles standartu īstenošanas stāvokli;

29. atzīmē Komisijas apgalvojumu par to, ka tai ir pietiekams, pietiekoši labi kvalificēts un apmācīts personāls delegāciju finanšu pārvaldē; tomēr uzskata, ka Komisija ir izsmēlusi pārvaldes štatus, kas pārvalda EUR 10 miljonus, salīdzinot ar citiem galvenajiem donoriem;

30. norāda uz riska faktoriem, kas pasliktina Komisijas pārstāvniecību stāvokli ĀKK valstīs, piemēram, grūtībām sameklēt atbilstošus darbiniekus un iespēju, ka Komisijas pārstāvniecībās varētu dažādi interpretēt noteikumus; uzsver, ka jāuzlabo noteikumi un jārod līdzsvars starp pastiprinātiem kontroles mehānismiem un nepieciešamību ziņot, no vienas puses, un efektīvu un ātru lēmumu pieņemšanu, piešķirot pārstāvniecībām tiesības pieņemt galvenos lēmumus par projektiem, no otras puses;

([1]) Sk. Rezolūcijā punktus 21.-24. ar pavadkomentāriem lēmumam par sestā, septītā astotā un devītā EAF budžeta izlietojumu 2002. gadā (OV L 330, 4.11.2004., 128. lpp.).
([2]) SEK(2004) 0561, 6.5.2004.

***Stabex* fondi**

31. atzīmē, ka Komisija 2003. gadā ir veikusi *Stabex* fondu inventarizāciju, kas norāda, ka aptuveni EUR 700 miljoni palikuši nodošanai saņēmējvalstu vietējos pārskatos; atzīmē, ka, kaut gan fondi šajos pārskatos ir nodoti saņēmējvalstīm un formāli neskaitās EAF pārskatos, Komisija turpina dalīt atbildību par šiem fondiem un uztur kontroli par to pienācīgu izlietojumu; atzīmē Tiesas apsvērumu, ka pienācīga pārvaldījuma trūkums neļauj Komisijai kontrolēt fondu izmantošanu; atzīmē, ka Komisija cenšas ieviest uzlabotas pārvaldījuma procedūras 2004. gada beigās un pilnīgi tās ieviest 2005. gadā; aicina Komisiju sadarboties ar saņēmējvalstīm, lai uzlabotu pārvaldījumu un pēc iespējas ātrāk izmantotu neapgūtos fondus;

Novērtējums

32. atzīst par labu Komisijas centienus uzlabot iekšējo kontroli, kas ļaus izpildīt lielāko daļu no standartu prasībām; tomēr izsaka bažas par nespēju ierobežoto iespēju dēļ izpildīt 23. iekšējās kontroles standarta prasības attiecībā uz novērtējumu; prasa Komisijai ziņot, kā tiks panākta pareiza novērtēšana un tās uzraudzība, kā arī informēt, kad tā būs gatava ievērot standarta prasības;

Izpildes gala termiņi

33. aicina Komisiju izvirzīt un Padomi apstiprināt šādu priekšlikumu Finanšu regulas 119. panta pirmā punkta pirmā teikuma izmaiņas:

"Eiropas Parlaments līdz N +2 gada 30. jūnijam pēc Padomes ieteikuma, kas pieņemts ar kvalificētu balsu vairākumu, iesniedz Komisijai slēdzienu par budžeta izdevumiem attiecībā uz EAF resursu finansiālu izmantošanu N-tajam gadam saskaņā ar 1. panta 2. punktu."